

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

ЧУРТТАЛГА ТУДУУ

Совет кижиге чаагай амдыралды хандыраары, оок амыл-даарына, дыштанырына, ажы-төлүн телептиг кижизил-директорунга таарымчалыг бүгү байдалдары тургузары дээрже бистиң партиявыстың болгаш чаазаыстың хүн бүрүдөгү кичээнгөйинде турар айтырылгандыр. Бистиң чуртувустун май-даа булуңунга чоразан кижини хоорай, суур бүрүдүндө калбарган чуртталга туулу магадалар. Чаа-чаа чуртталга кварталдары, чурттакчыларның хандырылганын харылаар комплекстер-биле кады тыптып колгилээнин кай-йында көрүс бис. Амылчы чомнарның чуртталга шөлүгө негелдизин хандыраарың талазы-биле бистиң чуртувуска деңгемир күрүнө чок. Коммунисттик партия болгаш Совет чаа-чаа чуртталга кварталдары, чурттакчыларның хандырылганын таарымчалыг бүгү байдалдары тургузары дээрже бистиң партиявыстың болгаш чаазаыстың хүн бүрүдөгү кичээнгөйинде турар айтырылгандыр.

Экономикасы болгаш культуразы чечектелип сайысчыл оор бистиң республикавыстың улуг тууду шөлү деп турары чөпчөк. Нөгүзүн амыл-ишчилеринге «Тыва нөдү тууду» трестин тууду тургузары чуртталга бажыңнарын хойу-биле тууду берип турар. Тоску беш чыдады бирги чылында болгаш 1972 чылдың эртен дөт айларында көмүп чоруур механизмастан колоннелар чуртталга бажыңнарын ажыгалга киирериниң планын ажыратып кеткен. Трест эртен дөт айларда 6064 дөңбөчүн метриңиң орнуңа 10644 дөңбөчүн метр чуртталга шөлүн ажыгалга киирген. Темпини оон нудалатпас болза чыл планын хуусаа бетинде нүүсөдиртериниң долу барымдаазы бар.

Хемчээл талазы-биле чуртталга шөлүн ажыгалга киирериниң планын нөдү тууду тургузары нүүсөдир турза-даа, оларның амыл-ишчилериниң ам-даа чавыс деп санаар алар. Бир талазында, нөдү туудуга куш-ажылды механизмастаның деңгемин чавыс. Кол тууду тургузарында аңгыда оларның-биле керээлгик организациялар телевидение саргыас, оңу хамыдар таварыглар бар. Дык хай чуртталга бажыңнарынның одалга системанын шын эвес монтаажан, оңу уламчандан одалга ажыгалганын таарымчалыг Алдан-Маадыр, Тээли суурларга турганында коммуналдык чагаалар редакцияга кээп турган.

Чуртталга бажыңнарынның шеверлээниниң онза куду шынардыг болуп турар. Оң кол чылдаганы болза, шеверленчип наарларын четчелдиргенде, оларның мергежиниң беддер талазы-биле ажылдык шокаанда. Республиканың бүгү районнарында «Тыва септеге-тууду» трестиниң участкалары ажылдап турар. Кызылдың септеге-тууду эргеленден эскалатор мергежилди шеверленчип барып чок деп болур. Оң хараазы-биле туудуңу темпизин болгаш шынары чавыс.

Нөдү суурларында, районнар-тептеринде да калбары тууду, чагайымчалык талазы-биле бүгү талалыг планнашкын барып чок. Оң уламчандан чавыс аай хевирлиг, бот-бодуздан улуг-ла ыгылар чүдүлдери чок суурлар кайы-даа районнарга чаптылган. Суурларның планнашкынын ылап доктартаанындан чаа микрорайоннары электрэнергия, хараазын шугунарныга коюору инженер системаның комплектизинге киирери берге болулар.

Бо чикентиг чүдүлдөр чүгө нөдүдө эвес, а хоорайларда бажыңнарын турар. Кызыл — бистиң найысылалымыс. Ону улугерлиг, коммунисттик хоорай-сад болулар дээш кызылчалар социалисттик чарышты калбарган. Найысылалдың чурттакчыларын бажың-биле хандыраары аң чидиг айтырылганын бирээл. «Кызыл тууду» эргелели бо талазы-биле планын оналгалары чыл санында нүүсөдир мөггөндөндө, дык хай туудулар узамдыгып турар. Эртен чылын эргелес чуртталга тууду ажыгалга киирериниң планын 67-ле хуу күүсеткен. Коммунал хандырылгалыг бажың алыры-биле ээлчегде манай турарлар хай, туудуңу оюмундан хамаатыларның дилдизин дүргөн хандыраар арга чок болуп турар.

Тууду-монтаж ажыдарының кемчеллигиниң планын эргелеп нүүсөдир турза-даа, чуртталга шөлүн ажыгалга киирериниң планы ам-даа күүсеткинчилер турар. «Кызыл тууду» эргелели бо чылын эртен дөт айларында 15474 дөңбөчүн метр чуртталга шөлүн ажыгалга киирер ужурулуп турган. Оң чүгө 1500 дөңбөчүн метриңиң дүмүзгөн. Бо чылын 12-ти ээрталга элзеге бажыңнарын чартыны дүмүзгөн-даа болза, ол эртен чылдан шилчил келген тууду болур.

Норма өзүгээр 80 болгаш 120 материалдыг бажыңнарын 12 ай иштинде тууду доозар ужурулуп. Кызылда кыдыг бажыңнарын туудуңу 2—2,5 чыл иштинде узамдыгып турар. Туудуңуң чуртувусу узам тууду-на капитал салышкынының эгилдиги узамдыгыр. Ол шыкаш объектилерге мөггөндө тууду конструкторлар, нөзетери урилет, техника ажыгал чок анаа турар таварыглар бар. «Доозууш» туудуларын санын кыдырып, материалдыг болгаш кыш-ажыл, саң-хав курлавырларын планнашкынга объектилерге мөггөндө болза, чылда-ла 20 млн. хире рубльдиң кол фонуларын ажыгалга немей кирип болурун саазаакшынын көргүзүп турар.

Тууду бүүдүргөзүн шын организастап, ортумак эвончун, бригадир составың харыскалганын улам беддери негеттинип турар. Ол шыкаш телевидение-смета документациянын шынарын үндөзүн-биле экижидер керек. Чуртталга туудуларынның төлөпкөчүлүгү чавыс аай. Ол чорук чуртталга шөлүн камнын, үрү-түңкелдиг ажыгалганын таарымчалыг чок болуп турарын дөңбөчүлүгү хараа, суурларның даштыкы хевирин аян киир-беси билдиргир.

Чуртталга-коммунал ажыл-агы, Чоннуң амдырал хандырылганын министрстволарының төлөпкөчүлүгү бюралары микрорайоннарын инженер системасы-биле хандыраарының төлөпкөчүлүгү одалады, шынарын кудулардыг фактылар хай. Кызылдың суг-биле, күчүлүгү электрэнергия, чыгыг дамчы-дылгасы-биле хандыраарының төлөпкөчүлүгү ам-даа негелдеге дүшүсө. Ол чорук туудуларынның ажылыгына шаптыктып турар.

Туудуңуң шынарына тууду материалдарының шынары ба-за улуг салдары чедир болбайн аан. «Тыва тууду» трестин болгаш «Тыва даг-дугу тууду» эргелелиниң Кызылда, Хову-Ансында болгаш Ак-Довуранга үлетүр бүүдүргүлөр комби-наттары дилгил материалдарың, чаазынага кылыгыларын болгаш гипсолит, демир-бетон панельдерин шынарын эки-жидер дээш боттук кемчелерин алыр ужурулуп.

Бажың-биле хандыраарының айтырын чогумчалыг шит-пилээриниң аргазы болза, туудуңу индустриалдыг арга-биле боттандыраары болур. Калбак хананы завод аргазы-биле элпел чыгыг, беддирлер айы-биле тууду туудуңу темпизин, шы-нарын беддир. Бо арга-биле баштайгы бажыңны тууду эгел-диз. Моон соңгаар чуртталга бажыңнарын ыңчар тууду алар. Ычангаш туудуңу наарларны чаа арга-биле ажыгал-гына амдыгаштан болеткээри чүгүлү.

Туудуларда партия, профсоюзлар организасталары наарлар ертүзүгү политиктиг болгаш кижизилдиктиң ажылыг чорудуп, олардан негелдени беддир, амылгалга киирер туудуларга бү-гү күшүлү амылгыны мөггөндөзүр чедип ап, социалисттик чарышты улам калбартыры негеттинип турар.

ЧАСКЫ ХОВУ АЖЫЛДАРЫ

Ногааларга идегелдик камгалалды тургузар

Совет чылдарда чуртка ногаа бүүдүргөзү дык өскөн. Улуг хоорайларын болгаш үлетүр иштерин догандыр ногаа бүүдүрер специалтист-тыпкан советтарын организастаа чорук ногаа бүүдүргөзү догандыр. Ыччалар ногаа бүүдүрериниң чедип ал-дыгаш кемчеллиг ногаа амашта чончул хереселдерин ыраатта-ла, чедир хандырып шыдаагып турар.

Ногааларга чончул хересел-ли бүүдүрү-биле хандыраар арга-ны бээр, ногаа бүүдүргөзү-ниң шак мындг дөңбөчүн чончул чылдарда чедип алыо соруга ногаа ажылаачылар-ның мурунда салдыган. Ол соруганын шиттирлериниң кол аргалары — ногаа культуруларынның дүңүттүрү-беддери болгаш оларга хара-лаачыларга база аарыглар-дан мынаштыг камгалаары болур.

Ногаа культуруларын хара-лаачылардан болгаш аарыг-лардан камгалаары эргежок чутула хемчөг. Чүгө дээр, ногааларга хой сайыг хара-лаачы куртар чыгыр болгаш ол шыкаш аны-бүрү аарыг-лар таварыг. Бир эвес ма-наа мынаштыг камгалады тургузас болза, ногааларын дүңүтү 50—70 хуу чедир чидиргилг болур, оларын ба-раанын база ашчөм шына-ры кудулар. Ону барымдаа-лаа, баш удур камгалаа хем-чегдерин амдыгаштан эгелес чорудары хүнүң чутула айтырыгы болуп турар.

Бистиң республикада ногаа шөлү 600 гектар амыл турар. Бүүдүргөс ногааларын чон-чул хереселди хандыраарына аныгалар турар. Республиканың 37 аймак-агында чедир ногааларын 48 аймак-агы о-стүрүп турар. Аймак-агында ногаа участкастарының орту-мак хемчээлди 5—10 гага дөң. Ыччаларга чүгө хоорайлар ча-пылда аймак-агында ногаа-лар шөлү 35—50 га чедип тур-ар.

Республиканың ногаа ажы-лыда кол культура — капуста. Ону тарып өстүрери ногаа шөлүңүң 70 хууун ээлеп тур-ар. Бистиң республиканың байдалдарына капустаны гектардан дүңүтү 150—200 центнер чедип турар. Капу-стадан аңгыда томаттар, мариньтү, сейсаны, огу-ретти, союуны, редисти өс-түрүп турар.

Бистиң байдалдарымыска капуста аарыгларга база хара-лаачыларга эңне тавар-ымчалыг культура болур. Уңуш камгалаанын станция-аымың тускай эргелендери капустаның кол-кол 13 тускай

харааачыларын шиткелеп илереткен. Курт-кымыскайларын хара-лаачы салдары капустаны өсүмү үнүп эгелээр билек-ле эгелээр. Капустаның өсүмү чыгыр чегре өсүртүп турда-ла оңу кара-куртар чил эгелээр. Ол кара-куртар капуста-даа аңгыда редисти, реды-ны, репаны, турпенсти болгаш өске-даа ногаа аймаа чил үрээр.

Тывада кара-куртарын дөң хевирлиг бар. Олар шык-мыс ситен, бүрү алаага, хоруу-нуң кырында кадыгыта кыш-таар. Чазын эрте (апрель көчүгүндө, май эгелде) кыштаа чедир үнүп кел-лер болгаш капуста, редис ба-за өске-даа ногаа өсүмүрүн чил эгелээр. Кара-куртар бү-рүңүң кыдын догандыр чы-кышаа, улам-на өскөчө хамы-лаар. Чаш, ылыгыр бүрүл-дери ортуңдаа бөзүн оя хо-мжирн алаан болур. Чаа үнүп ортаа өсүмүрүн кара-куртар шүүт уттуган каап болур.

Ындыг кара-куртар-биле демисежириниң кол хемчегле-ри, бирээде, олурулганын эрте чорудары, кылде, хлорофот-ту 2 хуулу ээлдириниң чаш-тыгыры аам хоог метафоту 25 хуулу кылдыр (гектарга 15—20 кг) бүүдүрүр чазары болур.

Капустаны амык хорууге олутканы соода болгаш оон амык оң өздүсөдүр бүгү дүңүтүрүр капуста салгыны куртарга оңу чил хараалар. Бүрү чил харааларында Сибириниң доп алаар, бүрү чил курт, капуста үзү-хова-гы, капуста совианы, репа курту Тывада дык пептироон, Ыччаларга оларын иштинде амык-агында эңне улуг ко-гаралды капуста сөзгө чедир турар. Оңу кымын хор-дуп артар чуртуларын дык хой (дөңбөчүн метрге 40—50 кезек) болуп турар. Ыччалар-даа чутула агротехниктиг хем-чегин — ногаа участкастарын дүңүтү адырылганын чорудар болза, оларын дөңбөчүн метр чегре 8—12 кезек чедир өс-түрүр. Ол куртар болу-байыл негелден капустаны хой чил үрээр. Эрте үнүп капуста-ны 30 хууун куртар чил хараалар. Капустаның өсүмү Бүтү-эселдин үнүш камгала-лар институту амылдан ыла-ган. Аңаа үндөзүңүң, капуста өсүмүрүн хараа өсүмүрүн чаштыра, хлорофот-синтез борландылаа суперфосфатты шөлүгө чаштыра (1 това суперфосфатка 60 кг хлорофоту 60 литр сугта ээлдирген хо-дуу), а ол шыкаш соокер ужуң чоруп турар үдө хлоро-фотун 0,3—0,4 хуулу ээлди-рини чаштыраа херек.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИН БОЛГАШ АКШ-ТЫН УДУРТУКЧУЛАРЫНЫН АРАЗЫНДА БЕСЕДА

Май 24-те Москва чогуңда хоорайлар дашкаар чааа реи-денцияныг СЭКП ТК-нын Чингине секретары Л. И. Бреж-нев, СССР-нин Дээди Советиниң Президиумунуң Даргаы Н. В. Подгорный, СССР-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргаы А. П. Косыгин болгаш АКШ-тың Президентин Р. Никсон ужураш-кан.

Чугаалажышымыннар үрүлчүлөөр.

ИШКИНИН СУГАТЧЫЛАРЫ

«Сут-Хөл» совхозун Инсе-Дашта бригадамын бо чылын иштэти-биле 1060 гектар чег-ре тарыда чорудар планын. Оң иштэтиде 500 га кымыл-та, 260 га кукуруза, 150 га чыгыс чылдыг ситен бар. Та-раа культуруларын бригада чаштырып доозушкан.

Бригаданын амыл-ишчи-лери бо чылын сугарылгага үзүп кичээлгө салып турар. Часкы сугарылга эгелээке чедир сугатчылар 6 буянны септэн, 21 сугатчы 4 аземы кылдыр үзүп алган амылдан турар. Совхозун хоотун амылчыны С. Чимит-оолга удурткан элөө Адым-Иш-кинниң Оорут, Аргы-Арам, Кара-Дүң кышар иштэти-биле 95 гектар ажыг чери сугарып доосканнар.

Ажы-агынын Киров сал-бырынын сугатчылары-биле бо бригаданын сугатчылары аразында социалисттик чарыш-ты салып алган ажылдан тур-ар. Ол чарышка Инсе-Даш бригаданын сугатчылары тилекти болуп келгенер.

С. БИЧЕ-ООЛ

АЯНГАТЫНЫН ШӨЛДЕРИНДЕ

«Шекер» совхозун Аян-гай сабырынның тараажама-лы ийн мул ажыг гектарынның чогууру өйүндө бажы-ган, 1070 аймак гектар чери-чарган. Эрте чажар тараа культуруларын план баугаар 1690 гектарга тарып дооскан.

Ам маа чешери культу-руларын тарылаанын улам кал-барып турар.

Шык бажырышымынын, чер адырылганын, чажы-данын-даа үзүндө амылдың бүүдүрүлүгү, эки шынары дээш хүн норманын доосамаал ажыг күүсөдир келген меха-низаторларын Куулар Эре-оолдун болгаш Монгуш Кы-ам-оолдун удурткан бригада-ларында хойну алап болур.

В. ЧУДУМ

Совхозтун тараажылары

«Сут-Хөл» совхозта хову ажыдары хайнышынын чоруп турар. Совхоз он хонук-та дөрт агрегат 675 гектар черде тараа культуруларын чаштырган. Бо хүнүндө 1369 гектар чери адыган. Суга-рылга — хай дүмүттү өстүрүп алырынның быгыг магадыла-лы. Ычангаш совхозтун ди-рекция чери бо ажылыч кол кичээлгени салган. Суга-рылга шөлдеринде 59 кижини-быжылган. Олар 1351 гектар черин баштайгы сугарылга-зын дооскан.

ШКОЛАЧЫ СӨӨЛГҮ КОҢГА

Кызылдың № 2 школа-зын доозукчуларынга турса-кааткан шугун чыскаалыг чаптыган аалчылар болгаш эл-нелер бүрүн чедип кел-ген.

Арыс-салаг кылдыр чарыш-тыр кеттирген, омак-хогул урууларын көргө, байыла-ныг, өөрүчүгү болду. Олар-нын амыл шынарында өөрүш-ку-малгай догаш. Бо чылын школаңың онгу класын 103, сес класка 29 өөреникчи

он чылдын дүзүзүндө түнү өөренип, билп алганынның күрүнө экзаменерин, башкы-ларынага өөрүгөс селер. Күрүнө экзаменеринге мык белектерин, бот-боттарынага база дуалажылар. Школаңы дооскан, амдыралдыг деле-гем орунчө кирип, шилп ал-ган профессионал баугаар өө-ренип-даа, ажылдан-даа болур селер. Өөренигее, чурумга.

Школачы сөөлгү коңга ча-гылыны берди. Оңу школаңың эке клас өөреникчиал Куулар Лора кыгырадыр медээл-дир. Доозукчуларын холээ-анинн көнүгү, өөрүшкү биле школаңы чылдардан чары-рынын кудалары оларын сел-кил-сагымын холээлдепкен.

Оңу класчылар бирги класчыларын холдарында чедип алган школаңы, сөөлгү кичээлге кире бердилер.

К. ТАБУРАК

ЧУРУКТА: Кызылдың № 2 школаңың сөөлгү коңгага турсакааткан байырыг шугун чыскаалынын үзүн.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ фото-зү.

СОВЕТ-АМЕРИК ДУГУРЖУЛГАЛАРГА АТ САЛГАН

Май 24-те Кремльге СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргаы А. П. Косыгин болгаш АКШ-тың Президентин Р. Никсон космос делегемин шилчилер болгаш тайбын соругла-ларга ажыгал талазы-биле кады ажылдадыла дугайында СССР-ниң болгаш АКШ-тың аразында дугуржулгага ат сал-ган.

Ол-ла хүн Кремльге эртен болгаш техника талазы-биле ка-ды ажылдадыла дугайында СССР-ниң чазаанын болгаш АКШ-тың чазаанын аразында дугуржулгага ат салышкыны болган. СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Эртег болгаш техника талазы-биле күрүнө комитетиниң даргаы В. А. Ки-рилин болгаш АКШ-тын күрүнө секретары У. Роджерс дугу-ружулгага ат салган.

(СЭТА)

СОҢГУ ЧЕРНИН АЯЛГАЛАРЫ

Бо чылын Якут АССР бодунун бежен чылын демдээл. Аңаа холбаштыр май 24-те Чайковский агыт залга улуг кон-церт-биле Якутинын литература болгаш уран чуул хуннери Москвага эгелээн.

Ону ажыдарда СССР-ниң улустун артин Б. Чирков чы-лаларга байыр чедирип, чүве чугаалаан. Ол совет улустар-нын акы-дүмө дайыраанын дугайын, бистин хой национал-дыг культураныска якут чогаалчыларын, композиторларын, чүрүкчуларын салышкынынын дугайын чугаалаан.

Соңгу чүкте чурттуң чоңу талантылыг-даа. Ычангаш оларын аң дээрлери ук концертке барып киришкенер. Олар якут улустун онзагай уран чүүлү-биле москвалыкыны таныштырган. Аалчылар «Бүтүрүл Вилонун оттары» деп ора-ториядан, «Чүрүчүк» балеттен болгаш «Июун ботуру» операдан үздүлөрүн, «Идилер тапчызын» сонураткан-нар.

Концерттин түннелдиге С. Тулуктун «Төрөн чүрт» деп мырыян күсүткен.

Концертке СЭКП ТК-нын Политбюро кежигүрүнө калды-лат, РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелиниң Даргаы М. С. Со-ломенев, а ол шыкаш Якут АССР-нин партия болгаш совет органдарын удуртукчу ажылдачылары база олуршкан.

(СЭТА-нын корр.)

ЧУУЛДУГЗУНУП, ДЕТКИП ТУР

СЭКП ТК-ның май Пасе-мунуң Делегей байдалы-нын дугайында доктаалыг Чоон-Хемчик районун амыл-чы чомнар калбаа-биле та-пылган. Коммунисттик партия-нын болгаш Совет чаазаың бүгү делегейге тайбынын бы-зыгаш талазы-биле ап чо-руу турар хемчеглерин бүрү-нү-биле деткип турар.

Партия Топ Комитетиниң бо чутула документал пар-далгага үнүп көргө, СЭКП райкомун ажыдыч чомнар оңу таптыгыларын талазы-биле чамдык хемчеглерин алган. Партия эке организасталарынның секретары-нын сугааладыгы хураалын эргиткен СЭКП райкомунуң бюро кежигүрүнүң база өске-даа харыскалганын амыл-чылар Топ Комитетиниң Пасе-мунуң доктаалыгын турар. Доктаалды чарып кезек чеге таптыгыларга, аңаа витэти-биле үнү мун амык килп олур-шкан. Ону аңгыда лектор-лар, политинформаторлар бол-гаш тус-тус алаан, бүүдүргө чедириниң удуртукчулары та-ныштырылганын уламчылар турар.

Бо хүнүндө СЭКП райко-мунуң амылнын дугайын чугаалажып хураалар партия организасталарында эртен ту-

рар. Ол хураалдарга Топ Коми-теттин доктаалыг база-ла та-ныштырып турар бис. Оон аң-гыда Тыва АССР-ниң лите-ратуразынын болгаш уран чуул-дунуң районда эртен турар декадамы партия Топ Коми-тетиниң материалдарын та-ныштырып-биле холбашты-рып турар.

Райкомун пропаганда бол-гаш агитация килдизин лектор-ларга болгаш ишчилерлерге херектик материаллар амылдан кылып эгелээн. Коммунисттик партиянын Совет чаазаың иштин болгаш даштыкы политикамын чүрөк-тик хамылаан деткивишкан. Чоон-Хемчик районун ажыкчы чомнар тоску беш чылдың ийиги чылынын план-ныг оналдаларын хуусаа бе-тинде күүсөдир дээш хай-нышынның амылдан турар-лар. Бо чылдын бирги квар-талында күрүнө аай, суг са-дарынын планы ажыратып-те-тиген. Ажыл-агыларын болгаш коллективтерин аразында калбарган чарышка «Адыл-Маадыр» совхоз, «Илгэр» колхоз, районун «Сельхозтехника» катты-амылнын эки түнөөлөрүн чедип ап турарлар.

Ш. КУУЛАР, СЭКП Чоон-Хемчик райко-мунуң бирги секретары.

КЫРГЫЛДАГА БЕЛЕТКЕЛ

Хой кыргымынын кампа-лызында бүгү талазы-биле белеткедиг ужурун, ову кыска хуусаала, он шына-рыг чорудар хемчеглерин Танды районун «Летес» сов-хозунуң малчыларын ап ту-рар.

Хой кыргымын пунктунуң белеткелин дооскан. Ыла 75 электрик машинаы, хачы чылдыр дөң тозуулары тур-гуска, хергелээр артыг кезек-тер чечир-биле бар. Дүк класстар тодуу кылган, кы-ргы хондарын киирер ка-жааны тууду алган. Шор маалды чүрү чери белеткен турар.

Кыргыдага ажылдары-биле дуружулганын аштыр чег-челес, бижылгаш. Социали-сттик чарышты негелдериң амылдан кылган. Кампаны үзүндө чорудар политика-зыг амылдын планын партия организасталыг тургускан.

Кыргыкчыларын амылдары таарымчалыг бажыңны пунктга тургузар хемчегле-рин ап турар. Иштэтиг кем-челдизин база организаста-тар.

Ажылыг 28 мул хире холуп кыргымы. Оң дүтү чидирг чокка алыр малчы-нардыг соругаа ол.

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУҢ ХУНДУЛЭЛ БИЖИИ-БИЛЕ М. Е. ГРАЧЕВТУ ШАННААР ДУГАЙЫНДА ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУҢ ЧАРЛЫЫ

Прокуратура органдарыга хой чылдарда үр-түнөөдиг амылдарын даш база совет прокураторуна тургусканында бээр 50 чылы-биле холбаштыр Тыва АССР-ниң Дээди Сове-диниң Президиумунуң Хундулэл бижии-биле Тыва АССР-ниң прокурорунуң улуг дузалажыгы Михаил Емельянович Грачевту шаннаар.

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Даргаы Б. ДОЛЖАНМАА, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Президиумунуң Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1972 чылдың май 26.

АЛДАРЛЫГ ЮБИЛЕЙ

Бежен чыл мурнунда СССР-ге адвокаттарны хой-ниитижи азе-биле тургускан. Совет республиканын революстуг чаар-тылгаларынын баштайгы чыл-ларында-ла пролетаржы күрү-ненин болгаш оон чурттакчы-ларынын эрге-ажыктарын кам-галап агаалган.

Адвокаттар коллегиязы ам-гыта чедир-ле хой-ниитини эки тура организациязы бооп ажаллап турар. Оон составы-на кирип турар совет юристер ажылчы чоннарга хойлу-дү-рүмнере үнелгелер шын, бил-лигир тайылбырларын, сүме-лерин берип турар. Ол ышкаш хамаатыларын, организация-ларын, албан, бүдүрүлге че-леринин дилегдерин баарга хомуудаларын, билдирикши-лерин тодаралар, оларны хой-лу-дүрүм баарга канчаар көө-рүн тайылбырлап берип ту-рар.

Адвокат-болчукчулар херек-терин баштайгы ителгелерин сука көрүнгө чедир кир-жип, буруулааттарын азы, казыгдаларын-лаа болчукчулар бооп, оларны хойлу-дүрүм баарга камгалап турарлар. Ичкангаш адво-каттарын азы-бүрү ажаллап турарын азы-бүрү ажаллап турарын эң кол чүүлү болза, суд чорудулазынын үзүндө шын юридикти дузаны көр-гүзери бооп турар.

Совет хойлу-дүрүм баарга адвокаттар буруулап ки-

жини херез истери доосту-рудан агаалган, ага ол хе-рек дугайын таныжары-биле бээринге чедир ага киржир эргелит. Ол ышкаш херек үүлгедикчи азы четпез (18 харга чедир) азы угаан-бола, күш-дамыр талазы-биле четпес болур болза совет хой-лу баарга оон херези көөрүн-ге адвокат кижини киржир албан болур. Ол ышкаш адво-каттар чонун согууру улус-чу суудан агаалган, СССР-ни Дээди Советинин 5 чылда согуур СССР-ни Дээди су-дунга чедир киржир эргелиг болур.

Күрүнени болгаш хой-ни-тинин организацияларынга ад-вокаттар арбитраж болгаш суд ламчыштыр дуза чедиреринде агаалга хойлула дүшкөн ду-жааларын, инстурцияларын, доктааларын, шийтирлерин тургузарыга дүртү-биле дуза-лап турарын айтыр херек.

Адвокаттар болза социали-сттик өнчү-херектин самчыт-лаар чорукка, кем-херек үе-гелиннигиниң дуз демисе-жиринге кол дузалачылар болбушаан, улус ажал-агы-нын улам хөгжүрүнгө ботта-рынын улуг-хуузу база ки-рип турар.

Хой-ниитиниң эки тура ор-ганизацияларын кижигү-неон болгаш, адвокаттар, чон ортузунга юридикти тема-ларга илеткелерин, лекция-ларын болгаш тайылбыр ажал-

дарын кымып, чер-чеге бар-гаш, хойлу-дүрүм баарга ки-жилерин эргелерин канчаар камгалаарын дугайын чон-га чугалап берип турарлар. Олар юридикти эргелер дуга-йын парламента, радиога бол-гаш телевидениеге чырылып, ажалчы чоннары хойлу-дү-рүмү сагырынга кижизилдип турарлар.

Совет ниитиле байдалыга хойлу-дүрүмү тайылбырлап, хамаатыларын эргелерин кам-галаары чүгө адвокаттар-нын хуузаалган деп көрүп болбазы база билдиргир. Мы-ныг ажалчы хамыктын мур-нунда күрүнениң бүтү орган-нары, прокуратура, милиция, судтар, ажалчы чоннар депу-таттары, партия болгаш проф-союз организациялары база боттадырып чорутуп турар. Ичкангаш-лаа чогуу-на адво-каттар болза совет юридикти системаның эң кол кезең деп чугалап болур. Ол чокка со-циалисттик суд тургузууну де-мократтыг принциптерин бот-тандырып чорудары берге бо-лур.

Адвокаттарын бүтү хары-салгалыг ажал-чорудулазы Коммунисттик партиянын салып турар сорудалары-биле тулуш харылааларын айтыр чугула. Ичкангаш ол чуртун хойлу-дүрүмнени улам быжылап, оон-биле каа хамаатыларын дүрүм баарга эргелерин кам-галаарын быжылап турар.

(ПМА).

АК-ТУРУГ САЛБЫРЫНДА

Шагаан-Арыг хойрайда № 586 көчүрү механи-застаттыг колдонанын ту-дугулар Ак-Турт суурда 200 олуттуг клубту Улуг Ок-тябрьнын байырлалына ут-куштур ажылгалга кирип со-рулга салып алган ажаллап турарлар. Клубтуң таваан сал-гаш, ханаларын тузуп агаал-ган. Ийн аал ишти чурттаар ба-жынын туткан, дузаап бер-ген. «УТКА 25 чыл» совхоз-туң Ак-Турт салбырында клубтуң түдүүн дүгелдер дээш шейти база организа-стап турар.

Ак-Турт салбырын хойжу бригадаларын каларчылары бо чыгып 11 муң хойну дү-гү кирип алар. Кыргыла пункттуңуң белектели доозу-лан, кыргычларын данды-зын тургускан. Кыргыла 36 хачылыг агрегат ажаллаар, кыргылаже ичканга кириптер. К. НОМБУ.

ЮБИЛЕЙГЕ МЭЭН, БЕЛЭЭМ

«Шын» солунга үнгөн, «Бөгүн дүүнүгүндөн улам эки ажаллаар» деп эгелит, Совет Социалисттик Республикаларнын Эвилелиниң тургустунганын 50 чыл оюнга уткуштур белектер-биле халбаштыр. «Элегес» совхозтуң хойжуу, Социалисттик Күш-ажылдын Мадыры Уин-бол Андреевич Бавун-солдуң чүүлүн улуг сонуургал-биле номчуп таныш-пышаан, бүгү улустуң ол төвүгүл байырлалына уткуштур канчаар ажаллап база белектерин турарынын дугайын чу-гаалар деп шийтирлеп алдым. Бодум дугайты база-ла малчын кижи болганымда, ол дугайын чугалап көрөйүн.

«Барлык» совхозтуң хойжуу мен. Бо совхозтуң хоюн ка-дарып, өг-бүлөм ээзи Хомушу Уурт-биле 15 чыл иштинде үзүткелчилик чокка ажаллап, төрзөн совхозу-вустуң мур-нунда салдырган планын оонадаларын нүүсөдиринге үлү-гуу-вусту шыдаар шааыс-биле кирип келдиим.

Кадагдан хоюус чүстөм кудулаваан. 100 хойга оонаш-тыр чыл буруе 90-дан куду хураган ап чорбаан бис. Хары чамдын чылдарда 110-аа ажыг хураган ап турдуу. Бергелер таварып тургулаан, Ылангыла 1970—71 чыл-дарда Барыш-Хемчин районга кандааштын болганымда түнелгиде тараа, мал чекки култураларын дүжүлү куду, оар-белчирден өт-сиген шолууг үмөйи барган.

1972 чылдың кыжымында хар кылын чаап, хат хадааш, мал оларын хөрүтүптин. Мал чекки чедилеш. Мындагы берге уеде тараалан Таңды районунда савап сөөртүп тургаш, ма-

лывысты кышкы айылындан менди чыл ажырап аргалыг болдуу.

Бадун малчын херезмен кижиниң мээң күш-ажылымын Совет чазан бедин-биле үнелээш, күрүнениң дээди хавылазы — Ленин ордени-биле шаңнаан. Бо бедин шаңнал мени күш-ажылче улам-на сорук кимден.

Тосу беш чылдың ийги чылында 100 хойга оонаштыр 100 хураганын камгалап аларын болгаш тыва уксаалыг бир хойдан 2,4 кг дук кыргырын хуузаалган мен. Хуузаалга ажал-херек кырынга чедикшириниң күүсеттинип тур.

— Силерин ажалчыларныкы чедикшириниң чакыды чүдөп, чүнү кылып тургаш бедин көргүзүлгү болган си-лер? — деп, улус менден айтырып турар.

Мен бодаларымга, ында чамат чок. Мал чүе—даамдыгын ажал-херекти үрө-түңнелдиг күүсөдир дээш, ак сатимиле, сагыш човангыр болгаш кызымалыг ажаллаары. Хей 257 дук бугулар болгаш хойнуң чаш төлүн менди дорунтурасын бирги ээлгедге чайгы семиртилгени организаастыг, эки эртти-реринде хамаарык дээрин практиккадан бузуруп билген мен. Ону чакыс мен-даа эес, малчын буруу-ле эки билер.

Кыштагдан көчүп чорудуун мурнунда хой, хураган ки-жааларының септелгезин кылып, көрмөңүн көптарарын, канчаалар иштинде дук тогланчызын чыып, арыгларын бол-гаш нурга өдети бөлгөн дооскан мен. Ам кичээлгенин чакыс дук кыргылдазын, хойнуң чуулдазын чогуур үзүндө шынарлыг эрттиреринче угандырган бис.

Кезээде мал кадарып өрөгөн чуртуус — Улуг-Ханда-лең бажында Кара-Сугда чайлавыска барып, хоюусту оарлапдып семиртп, бодуустуң күжүвүс-биле 17 тонна си-генни белектээр бис.

У. СЕРЕН.

«Барлык» совхозтуң хойжуу.

Чоннуң эргелери дээш

50 чыл бурунгаар, 1922 чылдын май 26-ла Бүтү-рос-сийин Топ Күүсекчи комите-ти адвокатура дугайында Ду-рүмүң бадылап, суд камгала-зынын тургузуун хойлу-дүрүм тургускан.

Бай херектенерин эрге-ажымын камгалаан эрга күрү-не машинасын буза шапканын түнелгиде ажалчы чонна-рын социалисттик чаалап алышкынын камгалаан күрү-не эрге-чаргызынын чаз орнанын тургустунган. Рево-люччу бо чорудуушкунуң үзүндө суд камгалаанын эки-не таарыкчалыг хевирлерин, аргаларын дилеп тиг турган. Бот-эргелит тургустунган ажалчы шак ыныг нарын оруун совет адвокатура эрг-кен.

Суд дугайында 1917 чыл-дын ноябрь 22-де үндүргөн № 1 Декретке суд организа-ция адвокатураны организа-таары айттыганын. Кеминг-хер-ек үүлгелди база шийтирип чорбаан бүтү-ле арыг хамаа-ты буруу сука болчукчулар бо-лур турган. Сөөлүне барып эрге камгалакчыларын кол-легиялар тургустунган. Бу-руудар-даа, камгалаар-даа хуузаалгелерин күүсөдери олар-нын үдүтүн оонашкан. Удур-данышкан ол ажаллаарын чан-гыс кижиниң күүсөдери суд чорудулазын шын боттааны-рарында шалтыктыг турганы билдиргир. Ичкангаш 1920 чылда эрге камгалакчыларын кол-легияларын дүжү-гөш, ову хой-ниитинин камга-лакчылары күүсөдир кылып солаан. Губернияларын күүсө-деринын чанында юстиция килистери чонун эрге камга-лаанын дузаны чедирген. 1922 чылда Дүрүмү хуузап алган соонда совет адвокату-ранын тургустунганын дү-йүмүн айттыр шийтирелет-тинген.

Тус-тус адвокаттар кабинет-теринден коллективтик юри-диктиг консультацияларга че-дир совет адвокатураның ажал-чорудулазынын хевир-

лери 50 чыл иштинде чаарты-лып келген. Ичкангаш-лаа со-рулгазы чангыс болуп арткан. Ол дээрге бедин мерекелдиг, политика талазы-биле быжкан, принципалдыг, ак сепкилдиг юридиктиг дузаны чонга че-дирер болур. В. И. Ленин суд камгалаанын ниити күрү-не ужу-дузанын, дилет кыл-ганнарга юридиктиг дуза че-дирип, хойлу-дүрүмнү бүтү дү-рүмненин баарга боттарынын эргелерин камгалаарында олар-ны өөдириниң, дузалаары-нын чугулазын демделеп чо-раан. Боттарынын эргелерин хойлу баарга чаалап алы-шырга хамаатыларын өөдери социалисттик хойлу-дүрүмнү шийтгын сагымынын негедер-лерин бирөөн болуп турар.

Тыгаш адвокаттарын 30 чылдарын сөөлүрүз органи-заастаан. Бо ажалды чоруда-рынга амгы үеде РСФСР-ниң дээди судунуң кижигү-нүнде ажаллап турар Тыганын ю-стиция эргелериниң чалынгы турган В. М. Тимофеев аде-кейлиг киришкен. Ичкан су-ка камгалакчыларын хууза-лгелерин күүсөдирине А. М. Чымба, О. Т. Охмечик, С. А. Сарыг-оол болгаш ТАР-ның курул болгаш хой-ниити эске-даа ажаллакчылары база ки-рип турган. Ичкангаш рес-публикага тускай адвокатура организаация чок, ол ажал ичкан хой-ниитиниң характер-лиг турган.

Тыганын адвокаттар колле-гиязы тургустунган соонда оон хуузаалгелер ага-агы чыл-ларда И. К. Правиков, К. И. Пашковская, А. Ф. Кеченая, амгы үеде Саратовун юри-дика институтунун башкызы юридика ортемеринин кан-дидаты Н. А. Акинча олар ыш-каш бедин билдиргир, мергел-диг юристер ажаллаан. Хоочун адвокаттар И. Я. Арбузов, Е. Н. Голубева, В. Ч. Сарбаа олар хой чылда ажаллап, ол чымчытып ишке улуг күштү, энергиян үндүрүп, сагыш чо-вангырын көргүсөң.

Адвокаттарын ажалы хой талазыг. Суд чорудулазынын

үзүндө кеминг-херектер бол-гаш негедде херектер талазы-биле камгалап чүе чугалаа-ры-биле олар кызыгарла-майып турар. Харын оларын чон мурнунга ажыг чугалаары кижизилдикти улуг ужу-дуза-лыг. Суд чорудулазы дээр-ге чүгө шийткенчигин болгаш адвокаттын боттарынын ху-узаалгелерин күүсөдери ол эес, харын эргини артышкынына-рынга, биске удузанышкан идеологияга хүн бүрүн со-гуштунуң бээринин ичкери болур. Адвокат кижи буруу-лачы-биле канчыл-лаа шийтгы маргылаанын ший-тирлеп турга, оларын со-рулгазы чангыс — херекти чангыс талазы шийтирлээр чорукту болдурбазы, эрге-чү-рүм үрөшкенин болгашын чылдаганын илдерин болгаш чылдаары, алаа олур-ганнарга кижизилдик салдар-ны чедирер.

Адвокаттарын ажал-чору-дулазынын өске бир талазы-болза, чонга юридиктиг кон-сультацияларын бээр, совет хойлуларын тайылбырлар, лекцияларын, беседаларын кылыры, хамаатыларга база организацияларга азы-бүрү документтерин тургузуу бээр болур. Бо ажаллар чугула ужу-дузалыг. Моон-биле хол-баштыр бисте мергелдиг ад-вокаттар Г. К. Шагаров, А. С. Ланков, В. А. Тухов олар-нын үрө-түңнелдиг ажаллап келгенин бөгүн ооналап демел-леп турар бис.

Совет адвокатураның 50 чыл оон демделеп тура, Ты-ганын адвокаттар коллегиязы СЭКП-ниң XXIV съездинин шийтирлерин амыралга боттадырар дээш социалисттик хойлу-дүрүмнү быжылаар, ажалчы чоннарга чедирер юри-диктиг дузаны шынарлыг эки-жилер талазы-биле бүтү кү-жүн моон-лаа соңгаар бээрин-ге белегин илгерилеп турар.

В. БЕКИШЕВ, тыганын адвокаттар колле-гиязының президиумунуң дар-газы.

СЭКП-ниң төлээлери Финляндияда

ХЕЛЬСИНКИ. СЭКП ТК-ның кежигүнү, Эстониянын Ком-мунисттик партиязынын ТК-зының бирги секретары И. Г. На-бин баштадыр СЭКП-ниң партия ажалдакчыларын төлээлери Финляндиянын Коммунисттик партиязынын Топ Комитеди-нин чалаанын баарга ФКП-ниң партия организациялары-нын ажалынын дуржулгазы-биле таныжар дээш Хельсинкиде чед берген.

(СЭТА).

Совет-америк чугалажышкыннар дугайында

ВАШИНГТОН. (СЭТА). По-литиктиг ийи партиянын АКШ конгрессинде удуруткучулары меделгелерин кылган. АКШ-тын президентин Никсонун болгаш совет удуруткучуларын аразыга Москвада чугала-жышкыннар чедикшириниң доостур дээринге идегелин олар илгерилей.

Республиканың партиянын сенатта фракциязынын уду-руткучу Х. Скоттун демел-гезин: «Чаз тайып шийтир-лерин чедип алырынга чугула орук Москвада ажалынын ту-рар». «Москвага уатт чед-дикшинер чедип алынган туруп болур, оон түнелгиде тайыгына илгелерер экижилер, бүтү улустарын байлаы ту-руштуг болу бээр, дүшкүрүлүт чорук чавырлар» деп, ол айткан.

Сенатта демократтыг хой нуруунун удуруткучу М. Мансфилд ол чугалаарын дет-кип, СССР-ниң найыссылында чугалажышкыннарын «эң чутула ужу-дузалыг уура-жышкын» деп алаан. «Страте-гтик чепселенишкенин кызыгарлаар талазы-биле ду-гужула чедип алдынар, са-дыг айтырларын таарыш-тыр шийтирлээр, ийи чурт-туң аразында солчулгаларын калбартыры, бистин чуртта-рымыска, бүтү делегейге чуту-ла өске-лаа айтырларын шийтирлээр хандырттыр» дээринге идегелин Мансфилд илгерилей.

ГФР-ниң тускай төлээлекчизиниң МЕДЕГЛЕЛИ

БОНН. (СЭТА). Боннга бол-ган парламента конференция-зынга ГФР-ниң чалаанын тус-кай төлээлекчизиниң демел-гезин болза: ГФР-ниң чалаа Москва совет-америк чуга-лажышкыннарын кичээлгей болгаш соңуургал-биле халга-лап турар. Совет-америк чу-гаалажышкыннар бүтү деле-гейге дүшкүрүлүт чорукту ча-

вырылдырынга салымшкын болур дээринге идегелин ол илгерилей. Совет Эвилели болгаш ГФР-ниң база ПНР-биле ГФР-ниң аразында керээ-риниң федеративтик респу-бликаның парламентизиниң бал-лааны Москвада чугалажыш-кыннарын чедикшириниң бо-лар чугалаан деп, төлээ-лекчи чугалаан.

ФЕДЕРАЛДЫГ БЮЛЛЕТЕНГЕ ПАРЛААН

БОНН. (СЭТА). Совет Эви-лели болгаш Польша-биле ГФР-ниң керээриниң баллаар дугайында ГФР-ниң президи-ти Г. Хейнеманн ат сал-ган хойлуларын хойлулар парлаар федералдыг бюл-летеньге май 24-те парлап үн-дүргөн.

СССР-ниң болгаш ГФР-ниң аразында, ПНР-нун болгаш ГФР-ниң аразында керээ-риниң бажыктарын солуч-кан соонда күштүг болур.

Меконг хеминг админиз-та тулушкуннар дугайында диниалдыг база келген.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Мур-нуу Вьетнамын патриоттар Фомкунт мокута дайы-чору-дугаларын илдериктидип, Сайгондан мурнуу-чон тала-же 72 километр ырак Дато дээр район товуңуң келин ээлен алган. Олар Дато-дун башында талада № 23 орукта көнүртүгү база буза тевискен.

Куангыг мокута хостага-лыг Улусчу чепсектик күште-риниң чалаа «Перигеринг» «Я-вык» дөр периг лагерин ар-тиллер-биле боолаан.

Тову Хуо хоорай болуп ту-рар Тхатхатхен мокута кады-дошкун тулушкуннар үр-гүдүлгөшкөн. Хоолен соңгу талада районнар дайы чору-дугаларын төвү болу бер-ген.

ХАНОЙ. (СЭТА). Парла-ганын хостага агентизиниң мекээлери-биле алырга, Тхат-хатхен мокута май 5-тен 17-ге чедир үеде болган ту-лушкуннар дайымын 400 ажыг солдат, офицерин сан-

Будапештин чачыл болган делегей яр-марказына баар аалчыларын майда Вен-гриянын найысмызын уткуп алар. Делегей девицкээрине ажалдыкшыга беле-

кел чоруп турар. Делегейниң киржик-лери чурттардан делегирер кээп агаалган.

ЧУРУКТА: Совет Эвилелинде «делегей чүгү» чедип келген.

МТИ—СЭТА-ның фотоу.

ИНДИЙ-КЫДАТТЫН ФРОНТУЛАРЫНДА

ЛОНДОН. (СЭТА). Мурнуу Вьетнамад диниалдыгларын баарга алгырга, чутула 3 нөвүртү-кү буза тевискен, а ол ишкан Хоолен Хайван арче орукут узе кирген.

Хоолен мурнуу талага май 14-тен 16-га чедир үеде хостага-лыг удуруткучу чепсектик күштери сайгончу 3-ку полк-туң 150 солдат, офицерин уузкаан болгаш балылаан.

Майын бирги чартында немеле мекээлери баарга алгырга, Лонган мокута чала-ша шериглерин чадирин 700 ажыг солдат болган. Патриот-тар дайымын 13 шериг ма-шиназын база уузкаан, кы-вар чүзү шыгаан узул салдыт бура тевискен болган 13 нөрдө сууру хостаан.

Май 22-де америк ууру чүзү ВДР-ниң азы-бүрү районна-рын бомбалаан деп, ВДР-ниң Дашкын херектер министр-ствоузуң төлээлекчизиниң меделгелеринде чугалаан.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Мур-нуу Вьетнамын патриоттар Сайгондан соңу-чон тала-же 24 километрге Вьетхон дээр улуг баазаны ракет-биле бо-лолаан. Анлок хоорайе арти-лерия-биле соңуугу база та-варыштырган.

Бо хувиере патриоттарны халдашкынында кол чери Бонту хоорайын аэродрому бо-лур берген. Анлок «С-130» дээр транспорт самолөдү чок кылган. Плейкудан соңгу та-лаже 19 километр чеге бо-ган тулушкуннар үзүндө хостага-лыг Улусчу чепсек-тик күштөрүн дайымын ээ-лен каш тапкыларын болгаш шериг машиналарын уузкаан, бир самолөдү дүжүр аткан.

Эрткен неделадын дүр-гүндө «В-52» дээр аар бомба-лаксы самолөттөр Контумун болгаш Анлокту девицкери-не киш хула хадаан. Патриоттар Контум биле Ан-лок хоорайларын буузал-ганын моң мурнунда дини-алганын билдиргир болтай. Буузалганын чаз тава-рын үер дээр чала шериг-лерин орадажышкыннары буураашыга таварышп ту-рар.

ЛОНДОН. (СЭТА). Мурнуу Вьетнамын соңгу сектору-нда тулушкуннар үрүңү-лөшкөн. Патриоттар Хоо хоорайын камгалаанын ба-за бир шутуму Митан хемин дургаар чала шериглерин тургуштарыне халдап турар.

ВДР-ниң камгалакчылары АКШ-тың уукур чүдүлүчү халдашкыннарын ойтууш-пышаан, май 23-те 8 америк самолөттү дүжүр аткан деп, Вьетнам информация агент-лест диниалган. Тодараттын мекээлери баарга алгы-га, эрткен, каш хувиерин дүжүрдө 5 америк самолөт-ту база дүжүр аткан болган.

«ШЫННЫҢ» МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИ-БИЛЕ

Хемчеглерин алган

Апрель 23-те үнгөн «Шынга» — «Эткир угланышкын-че шийткен, а херек кырында...» деп азе-биле өтүр районда «Торгалыг» совхозта мыйкытыг бода малдын баш салынын болгаш оң берип турар продуктууларын чыл бүрүде өсейн, кызырлыг турарынын дугайында ханы анализитг чүдү пар-латтыган.

Совхозтуң директору С. Ч. Седенниң редакцияга хары-зында дараазында хемчеглерин алганын бижээ:

Совхозтиң дирекция чери төрүр инектерин тарып бооза-дыр-биле Чаданада мал тарып бооздыр станция-биле ке-рээ чарган. А сула эдержилгедө малдын үсдүн экижиткен болгаш бүдүрүчү малдарга немеле чедирин берип агаалган. Анык малдарын ай сапында деңизлер турары чурумчаан. Сут-бараан фермазында суду эвээш инектерин өске кола-нарже чоруткан, өске колааннар судтук 30 инекти ферма малында экеп каткан. Бадун сипен болгаш хөлүскаалыг чедир ылыралды хайындар ийи кезек черин дерип кыл-ган.

ТАШКЕНТИНИҢ ЭКРАННАРЫНГА

ТАШКЕНТ. (СЭТА-ның корр. С. Фроло-ва болгаш Г. Липини). Узбекстаның найыссылында 40 ажыг күрүвээр ту-ту киескип турар. Ында Азия болгаш Афри-ка чурттарынын ийги делегей фестивалы ажалтыганын. Ында Европаның болгаш Америкаың чорб чурттарынын кинема-тографистери аалчылар бооп база кирип турарлар.

Корудеиниң программасында чус хире уран-чечен болгаш документалдыг филь-мер кирип турар. Оларын найыс-лаа «Тайын, улустарың сонал дөшпелге болгаш хостагаал дөш» деп кыгы-рытта дүтүгү турар. Совет кино мас-терлери СССР-ниң тургустунганында бээр 50 чылдыг тураскаалган ажалларын кирип турар.

Уран чүдү ордуушта чымалган фести-валдыг кириактилеринге болгаш аалчы-ларга фестивалдыг организаастыг коми-тетиниң даргазы, Узбек ССР-нин Мини-стрлер Човулевиниң Даргазынын ора-лычы Р. Х. Абдуллаева байыр чедирген. Тайын, улустарың хостагаал дөш, коопалалыг удуруткучу, режиссера болгаш империализмге удуруткучу Азиянын болгаш Африканың кино уран чүдүлүгү

эң дээр болгаш муракчы чедикшинери ийи дээр дээринге идегелин ол илгерилей.

